

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שבעי מהחברותא הגרמ"י שניידר שליט"א

בהר -
בחוקותי
תש"פ
...
שנת
תש"פ
...
גליון 52

לימוד התורה עם הקושי ככל האפשר

השעות שלא למד בהן מחמת הכרח, כאילו למד אז.

וז"ל השו"ע (שם) כשמדבר בענין שכר השומרים על העיר, שתלמידי חכמים פטורים מלשלם בשביל זה, מפני שאין צריכין שמירה "שתורתן שמירתם". כותב השו"ע ודוקא תלמידי חכמים שתורתם אומנותם, אבל אין תורתן אומנותם חיבין.

ועל זה ממשיך ואומר, ומיהו אם יש לו מעט אומנות או מעט משא ומתן להתפרנס בו כדי חייו ולא להתעשר, "ובכל שעה שהוא פנוי מעסקיו, חוזר על דברי תורה, ולומד תדיר, נקרא תורתו אומנותו". עכ"ל.

הנוסק כשיכול מקבל שכר על זמן שאינו יכול וכותב החוסן יהושע ז"ל: אמרו ז"ל (ברכות פ"ב) נאמר בבהמה ריח ניחוח ונאמר בעוף ריח ניחוח ונאמר במנחה ריח ניחוח, לומר לך אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון ליבו לשמיים כו'.

וכן אמרו שם לענין עסק התורה למי שאין היכולת בידו ללמוד הרבה שאין לו לב פתוח ועיין רש"י שם. וקובע עיתים הפנויות לו לת"ת, הנה העתות ההם מעלה עליו הכתוב כאילו עסק כל היום בתורה, (אף שאינו דומה ממש לתורתו אומנתו, עכ"ז שכר יש לו אף על השעות שאינו עוסק כיון שמוכרח הוא בהם לעסוק במו"מ שלו, (עיין שו"ע יו"ד סי' רמ"ג ס"ב).

וע"כ כל המתרפה מד"ת בשעות הפנויות לו מפסיד לפי ערך שכר שהיה מעלה עליו הכתוב כאלו למד גם כשאין לו פנאי. למשל בלומד ד' שעות ביום של י"ב שעה.

כל שעה מושכת שכר עצמה ועוד שנים של עוסקו במשא ומתן בבחי' אחד המרבה, ונמצא כשמבטל שעה, מבטל שעה זו של למוד התורה בפועל, ועוד שני שעות שהיה מעלה עליו הכתוב וכאמור, עכ"ל הזהב.

ומעשה היה אצל רבינו מרן רה"י זצוק"ל לפני כחמש עשרה שנה, שביקשו מאחד שסומך עליו מאד, לנהל קרן חדשה לאברכים, שפתחו באותו זמן, וכפי שהי' נראה מהדברים אחז רבינו שרק הוא מתאים לכך, ואי אפשר ע"י אחרים.

עוד שבועיים מתן תורה

בעוד כשבועיים נזכה ליום "מתן תורה", ובשנים כתיקונן, מסודרים ב"ה עם סדר מיוחד לקבלת התורה, נער, בן ישיבה, אברך, וכל יהודי יקר כפי מעלתו, וכולם מקבלים עליהם... עול תורה הקדושה בהתמדה, בחשק, ובשמחה.

אך בתקופה זו, עדיין לא נראה באופק שיוכלו לנהוג כשנה שנה, לימוד בליל החג בצוותא רבה, ונצטרך להתארגן ללימוד כראוי, גם במתכונת הקיימת.

וב"ה אתה בחרתנו, שאסור ביו"ט כל כלי שהוא, כדי שיוכלו ללמוד בחברותא מרחוק, וניאלץ ללמוד עם הקרובים אליך.

ובודאי חושב על זה כל אחד האיך להתארגן ללימוד המקסימלי ששייך במצב הנוכחי, ולפום צערא אגרא.

ובכלל כל הימים האלו, משמשים תמיד לימי הכנה למתן תורה, והברען והשטייגן גדול מאד, בבחינת אלול של הקיץ, אך בשנה זו הדברים לא פשוטים כלל וכלל. אמנם ברצוני להביא רעיון נשגב שכתוב בספר חוסן יהושע (מאמר ב' פ"א) ובעוד ספרים קדמונים, שהוא יסוד גדול מאד בענין לימוד התורה, האיך שהאדם קובע לעצמו את ההתייחסות בשמים לשעות לימוד שלו, ואדרבה רואים כמה אפשר לזכות בזמנים שקשה ללמוד.

ובאמת יסוד הדברים די מפורש בשו"ע יו"ד סי' רמ"ג סעיף ב' כפי שמציין החוסן יהושע, רק שהוא מרחיב ומדגים יותר את הדבר.

הלומד בשעה שיוכל נקרא תורתו אומנתו

וכך הם הדברים, הרי כל אחד ואחד מישראל מצווה לעסוק בתורה בלי הפסקה יומם ולילה, כדכתיב והגית בו יומם ולילה, וכמו שאמר רבי ישמעאל לבן אחותו, צא ובדוק שעה שאינה לא מן היום ולא הלילה, ולמוד בה חכמת יונית.

אלא שישנם מצבים שונים שהאדם לא יכול ללמוד, אם מסיבות פרנסה, אם ממצבי בריאות שונים וכו'. וכאן נמצא המודד, אם בזמנו הפנוי, הינו יושב ולומד, מחשיב לו הקב"ה גם את

ראשית, **רואים בחוש מה שכתוב בחז"ל הק'** אמר רבי בנימין **"הכל בחזקת סומין"** עד שהקב"ה פוקח את עיניהם. כך שיכול להיות שהדבר נמצא מול העינים שלך, ולא תראה! כי גם כשיש לך ב"ה שתי עינים בריאות, זה לא מחייב שתראה כלל וכלל, אלא רק מה שהקב"ה רוצה!! ואם הקב"ה לא רוצה שתראה, לא תראה!

ולכן אין קושיא, היתכן שמחפשים בכל העיר, והופכים אבן על אבן וכל חור, ולא ראו בבית עצמו, כי גם כשחיפשו בבית, הקב"ה רצה "שלא יראו" אותו, וזה הכל בהשגחה פרטית.

עוד יש לנו ללמוד, בפרט בתקופה זו, כמה חשוב "כל אחד ואחד" מישראל, ובשביל ילד אחד, מסתובבים מאות אנשים באישון לילה לחפשו, ומעירים אנשים עם רמקולים לפנות בוקר, הכל בגלל חשש סכנה של ילד יהודי אחד!

מה מלמדנו הקב"ה, תראו מה זה "יהודי אחד", כמה יש לחשוש לסכנה שלו, וקל וחומר בן בנו של קל וחומר, כשבעוה"ר עדיין לא פג מהעולם הנגיף הנורא, המסוכן מאד, שכבר לקח רח"ל הרבה צדיקים וטובים, **כמה יש לחוס על כל "יחיד ויחיד", שלא ידבק ח"ו, ולא יבוא לחשש סכנה.**

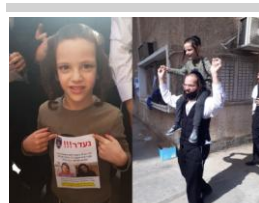
הקב"ה הביא לנו משל חי, הביטו וראו האך שאתם בעצמכם מבינים, את הערך העצום של ילד אחד, א"כ תפנימו ותעריכו את הזהירות הגדולה, שצריך להיזהר ולהישמר מהסכנה העצומה המשתוללת בעולם, ולא להימשך אחרי דברי היצר הרע המפתה לזלזל חלילה בחיי בני אדם.

ואין שום תירוץ במה שאותם שאינן שומרי תורה ומצוות מזלזלים בזה, כמו שאמר אבינו אברהם ע"ה כי אמרתי רק אין יראת אלוקים במקום הזה, והרגוני... וא"צ להאריך כלום.

וידוע מה שכתוב בשו"ע סי' שכ"ח שמחללים שבת לחולה ע"י ישראל גדולים, ובני דעת, ובמ"ב סקל"ד הביא מהרמב"ם ועוד ראשונים שכשיש במעמד זה חכמים, מצוה לכתחילה לעשות חילול זה על ידיהם, ע"ש במ"ב סקל"ג כמה טעמים.

והלימוד הגדול שהתעוררתי, כמה מסירות יש לאנשים בשביל לעזור לאחרים, וכששומעים שנאבד ילד ח"ו, מיד נרתמים כולם בכל כוחותם באישון לילה, לחפשו ולהשיבו לחיק הוריו.

יתן השי"ת שנזכה לקבלת התורה כראוי, ולהתחזק בכל חיובי התורה בגוף ובנפש, ונזכה לישועה הגדולה במהרה לכלל ולפרט.

ובא אותו מיוחד לרבינו עם דמעות בעינים, ושאל אם אקח את זה, בנוסף על כל עיסוקי וטירדותי, שעוסק יומם ולילה ביסודי ועמודי העולם, לא אצליח ללמוד מילה במשך היום והלילה. ושמעתי שעונה לו רבינו, **בשבת תישב ותלמד.**

ואינני זוכר אם פירש רבינו להדיא, אך זכורני שהיה מובן מדבריו היסוד הנ"ל, שכיון שכל השבוע הינו אנוס מללמוד, ממילא אם בשבת ישב וילמד כמה שיכול, זה יחשיב לו את כל השעות שהי' אנוס, כאילו למד ג"כ.

וכמובן שאין ללמוד ממעשה זה לדברים אחרים, היות ואין ידוע לנו שיקולי רבינו שהכריע שרק הוא המתאים לכך.

עכ"פ זה היסוד שלימדנו חז"ל הקדושים, שכאשר אדם מנצל את המקסימום שבידו, מעלה עליו הכתוב גם על שאר שעות שהי' אנוס, כאילו למד בהן.

וכמדומני שבתקופה זו, יש ג"כ בבחינה מסוימת אצל כולנו הגדרה זו, שאף שלא שייך ללמוד את סידרי הלימוד כמו בזמנים שנמצאים בבית המדרש.

אבל אם כל אחד ואחד ינצל מצידו את המקסימום ששייך ללמוד, אם זה בפני עצמו או בשמיעת שיעורים, ולימוד בחברותות בטלפון, וכל מיני מאמצים שונים, יחשיב את זה הקב"ה כאילו ישב ועסק בתורה יומם ולילה, ומקבל שכר הרבה יותר מהשעות שלמד בהן בפועל.

אך אם ח"ו לא מנצל גם את מה שיכול לנצל, אז...

ב'

ערך העצום של ילד יהודי אחד

בימים אלו הקרה השי"ת מאורע משונה מאד, בעיר בני ברק יצ"ו, וזה דבר המעשה, ילד כבן שש נעלם מעיני הוריו, מתחילת הלילה, ולא ידעו לאן נעלם, וקראו למשטרה, וחיפשו והפכו את הבית, ולא נמצא.

ויצאו ארגון "השומרים" והתפזרו כ-400 איש, בכל העיר, וחיפשו במשך כל הלילה, ואף הסתובבו רמקולים בעיר לפנות בוקר, בכמה לשונות, שכל מי שידוע על מקום הימצאו, יודיע מיד. והחרדה גברה מרגע לרגע על גורלו, ויבוקש ולא נמצא.

והנה לפתע במשך הבוקר, כשבאו לסגור את המיטות (כנהוג בבתינו "הגדולים" שאין הרבה מקום, ויש מיטות נשלפות זו מתחת זו), והנה צווחה, הילד זועק, שנרדם במקום מוסתר תחת המיטות. והעיר ב"ב צהלה ושמחה.

והנה זה דבר פלא שעשה הקב"ה, ויש לנו להתבונן וללמוד ממעשה זה כמה דברים.